

LIETUVOS DARBO BIRŽA
PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS

Jūsų partneris kintančioje darbo rinkoje

2015 metų
veiklos ataskaita

2015 metų darbo rinkos tendencijos

Registruoto nedarbo rodikliai šalyje toliau mažėjo

2015 metų pabaigoje darbo biržoje registruoti bedarbiai sudarė 9,0 proc. šalies darbingo amžiaus gyventojų, tai yra 0,3 proc. punkto mažiau negu prieš metus. Vidutinis metinis registruoto nedarbo rodiklis per metus sumažėjo 0,8 proc. punkto iki 8,7 proc.

Labiausiai mažėjo moterų ir jaunimo registruoto nedarbo rodikliai

Registruotas moterų nedarbas mažėjo 0,5 proc. punkto, tai yra sparčiau nei vyrų – nuo 9,0 proc. metų pradžioje iki 8,5 proc. pabaigoje. Vyrų nedarbas per metus sumažėjo nuo 9,6 iki 9,4 proc. Jaunesnių kaip 30 metų amžiaus žmonių registruotas nedarbas smuktelėjo 0,3 proc. punkto ir sudarė 5,3 proc. šalies 16–29 metų amžiaus gyventojų. Sparčiau, nuo 4,2 iki 3,8 proc., mažėjo jaunimo iki 24 metų amžiaus registruotas nedarbas.

Mažėjo ilgalaikis nedarbas

Ilgalaikių bedarbių dalis tarp visų bedarbių per metus sumažėjo nuo 31,3 iki 27,5 proc. Tokių bedarbių metų pabaigoje buvo registruota 44,7 tūkst., tai yra 8,2 tūkst. arba 15,6 proc. mažiau negu prieš metus.

Nedarbo mažėjimas fiksuotas daugelyje šalies savivaldybių

2015 metais registruoto nedarbo rodikliai mažėjo 41 iš 60 šalies savivaldybių, šešiolikoje – augo, trijose – nekito. Daugiausia darbingo amžiaus gyventojų 2015 metų gruodžio 31 d. buvo registruota bedarbiais Ignalinos – 17,6 proc., Lazdijų – 16,1 proc. ir Zarasų – 15,6 proc. rajonų savivaldybėse. Mažiausiai – Elektrėnuose – 5,1 proc., Trakuose – 5,5 proc. ir Kretingoje – 6,0 proc.

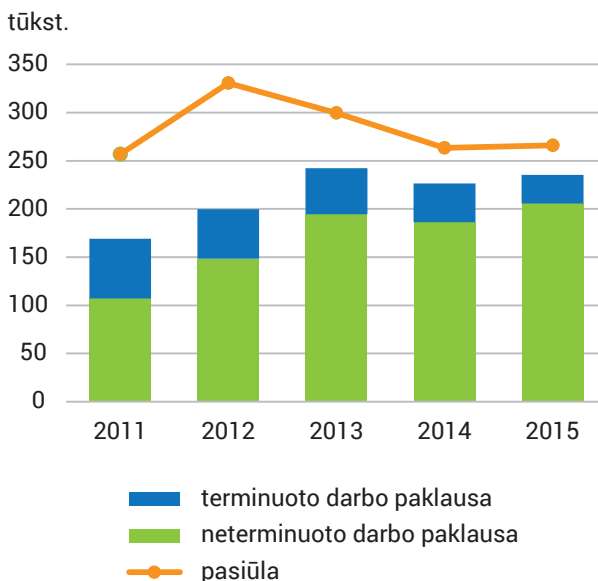
Toliau mažėjo atotrūkis tarp darbo pasiūlos ir paklausos

2015 metais į šalies teritorines darbo biržas kreipėsi 266,2 tūkst. bedarbių, vidutiniškai 22,2 tūkst. kiekvieną mėnesį. Laisvų darbo vietų registruota 235,5 tūkst. – 3,9 proc. daugiau negu 2014 metais. Kiekvieną mėnesį vidutiniškai buvo registruojama po 19,6 tūkst. darbo pasiūlymų. Atotrūkis tarp darbo jėgos pasiūlos ir paklausos, 2014 metais siekęs 16 proc., sumažėjo iki 13 proc.

Augo darbo jėgos neterminuoto darbo paklausa

Darbo vietos neterminuotam įdarbinimui sudarė 87,4 proc., terminuotam – 12,6 proc., 2014 metais – atitinkamai 82,2 proc. ir 17,8 proc.

Darbo paklausa ir pasiūla 2011–2015 m.

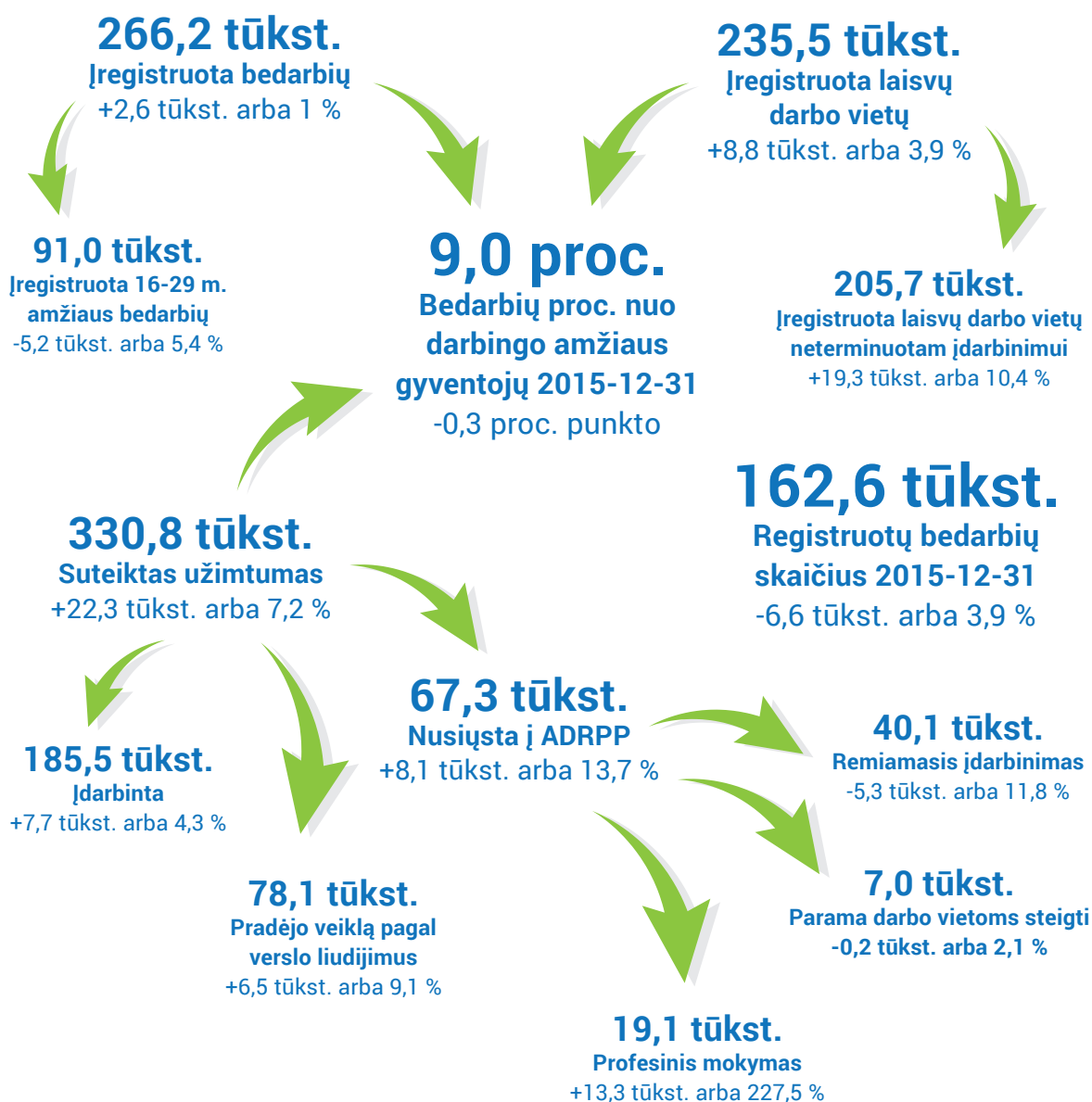

Augo kvalifikuotų darbuotojų poreikis

Paklausa ypač išaugo finansinių ir draudimo paslaugų padalinių vadovams, akušerijos specialistams, medicinos ir patologijos laboratorijų technikams, cheminio apdorojimo įrenginių valdymo operatoriams, viešbučių registratoriams ir vyresniesiems parduotuvių darbuotojams.

Daugiau darbo ieškančių žmonių padėta sugrįžti į darbo rinką

Per 2015 metus į darbo rinką sugrįžo 330,8 tūkst. darbo ieškančių asmenų, tai yra 22,3 tūkst. arba 7,2 proc. daugiau negu 2014 metais. Augo visų užimtumo formų apimtys, labiausiai – 13,7 proc. – remiamas užimtumas.

Veiklos prioritetų įgyvendinimas

Antrieji Jaunimo garantijų iniciatyvos metai

Toliau sėkmingai vykdytos veiklos įgyvendinant Jaunimo garantijų iniciatyvą, kurios tikslas – padėti 16-29 metų jaunuoliams integruotis į darbo rinką.

Per metus darbo biržoje buvo registruota 91 tūkst. jaunuolių iki 29 metų amžiaus, iš jų – 14,6 tūkst. absolventų. Palyginti su 2014 metais, kai buvo registruota 96,2 tūkst. jaunuolių, 2015 metais jų kreipėsi 5,2 proc. mažiau. Jaunimas iki 29 metų sudarė 34,2 proc. visų per metus registruotų bedarbių (2014 metais jų buvo 36,5 proc.).

Metų pabaigoje profesinės kvalifikacijos neturėjo 37,7 proc., pirmą kartą darbo ieškojo 32,4 proc. jaunuolių.

Darbo rinkoje padėta įsitvirtinti beveik 57 tūkst. jaunų bedarbių iki 29 metų. Į užimtumo rėmimo priemones nusiūsta 20,1 tūkst. jaunuolių, iš jų – į profesinį mokymą – 6,2 tūkst., remiant jų įdarbinimą subsidijuota 11,4 tūkst., parama darbo vietai steigti suteikta 2,3 tūkst. jaunų bedarbių.

Kartu su 40 nevyriausybinių organizacijų įgyvendintas ESF projektas „Pasitikėk savimi“, skirtas padėti niekur nesimokantiems, nedirbantiems ir nedalyvaujantiems aktyviose darbo rinkos politikos priemonėse jaunuoliams integruotis į darbo rinką ar švietimo sistemą. Per projekto įgyvendinimo laikotarpį iš beveik 4 tūkst. projekto dalyvių per 2,2 tūkst. integravosi į darbo rinką ar švietimo sistemą.

2015 metų pabaigoje bedarbiais buvo registruota 28,5 tūkst. jaunuolių iki 29 metų amžiaus – 2,6 tūkst. mažiau nei prieš metus.

Europos Sąjungos statistikos agentūros „Eurostat“ 2016 metų kovo mėn. duomenimis, jaunimo iki 25 metų nedarbo rodiklis Lietuvoje (16,3 proc.) buvo 4,1 proc. punkto mažesnis nei Europos Sąjungos vidurkis (20,4 proc.).

91 tūkst. jaunuolių 16–29 metų amžiaus kreipėsi į teritorines darbo biržas dėl darbo paieškos, iš jų – **62,6 proc.** buvo įdarbinti, pradėjo individualią veiklą arba dalyvavo profesinio mokymo, remiamojo įdarbinimo, paramos darbo vietoms steigti, teritorinio judumo priemonėse per 4 mėn. laikotarpį nuo įregistravimo darbo biržoje.

Jaunimo darbo centrai – profesiniam informavimui ir konsultavimui

Igyvendinant Jaunimo garantijų iniciatyvą, vyko tolesnė jaunimo darbo centrų tinklo plėtra – tikslingai kuriant juos šalies savivaldybėse siekiama, kad kokybiškos darbo rinkos paslaugos pasiektų jaunimą regionuose. 2015 metais atidaryti 8 nauji jaunimo darbo centrai – į jaunimą orientuotos paslaugos metų pabaigoje buvo teikiamos 37 šalies savivaldybėse.

Jaunimo darbo centruose sudarytos galimybės jaunuoliams gauti informaciją apie situaciją darbo rinkoje, profesijos įgijimo ar perkvalifikavimo galimybes, darbo biržos paslaugas; moksleiviams – apie mokymosi įstaigas, stojimo ir mokymosi sąlygas, paklausiausias profesijas. Čia teikiamos konsultacijos profesijos pasirinkimo ir įgijimo, įsidarbinimo galimybių ir darbo paieškos klausimais.

Jaunimo darbo centruose organizuojami seminarai, praktiniai užsiėmimai, kiti renginiai jaunimui apie situaciją darbo rinkoje, karjeros planavimą, profesijos įgijimo galimybes, darbo paiešką, įsidarbinimui reikalingų dokumentų rengimą ir verslumo pradmenis.

Mobilus Jaunimo darbo centras pirmą kartą veikė Lietuvos parodų ir kongresų centre „Litexpo“ vykusioje 13-oje tarptautinėje mokymosi, studijų ir karjeros planavimo parodoje „Studijos 2015“. Darbo biržos stende darbuotojai teikė informaciją ir konsultacijas jaunimui, organizavo interaktyvius užsiėmimus – testus ir profesijų labirintus. Kartu su Darbo biržos specialistais jaunimą su situacija darbo rinkoje supažindino socialiniai partneriai – darbdaviai.

Informavimo ir konsultavimo paslaugų jaunimo darbo centruose buvo suteikta **118 tūkst.**, organizuota **5,8 tūkst.** užsiėmimų, kuriuose apsilankė **79,8 tūkst.** jaunuolių.

Partnerių tinklas – jaunimo užimtumui didinti

Partnerystė grįstas požiūris ypač padeda efektyviai spręsti jaunimo nedarbo problemas – prie visų teritorinių darbo biržų klientų aptarnavimo skyrių sudarytų Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo komisijų veikloje dalyvauja apie 240 darbdavių, jaunimo, valstybinių ir švietimo įstaigų atstovų. Prie Lietuvos darbo biržos ir 10 teritorinių darbo biržų veikiančių Jaunimo metodinių tarybų veikloje dalyvauja daugiau nei 100 jaunimo ir su jaunu dirbančių organizacijų atstovų.

Partnerystė teritoriniu lygiu padeda numatyti konkrečius veiksmus, kaip kompleksiskai skatinti tvarų jaunimo užimtumą, teikiant profesionalias paslaugas įdarbinimo tarpininkavimo, mokslo ir švietimo, darbdavių ir profesinių sąjungų atstovavimo srityse.

Pradėta diegti lyginamosios analizės ir lyginamojo mokymosi sistema

Europos Parlamento ir Tarybos priimto sprendimo dėl valstybinių užimtumo tarnybų bendradarbiavimo stiprinimo vienas svarbiausių tikslų – įdiegti visose Europos Sąjungos valstybinėse užimtumo tarnybose bendras lyginamosios analizės, kurioje remiamasi faktiniais duomenimis, sistemas.

Lyginamosios analizės modelio ištakos yra Bendrasis vertinimo modelis – visuotinės kokybės vadybos įrankis viešajam sektoriui. Lyginami tiek kiekybiniai, tiek kokybiniai rodikliai. Tai bendrų veiklos standartų siekimas, integracinis, pagrįstas faktiniais duomenimis ir į rezultatus orientuotas veiklos palyginimas bei mokymasis vieniems iš kitų. To siekiama tiek Europos, tiek nacionaliniu lygiu.

2015 metų pavasarį ši sistema pradėta diegti Lietuvos darbo biržoje ir teritorinėse darbo biržose – patvirtintos metodinės rekomendacijos, sukurtos darbo grupės veiklai įsivertinti, organizuotas seminaras ir mokymai. Lietuvos darbo birža ir kiekviena teritorinė darbo birža nuodugniai peržiūrėjo savo veiklą ir atliko įsivertinimą. Jis apėmė 29 kokybinių, veiklą užtikrinančių kriterijų įsivertinimą per 4 fazes: planuok, daryk, tikrink, veik. Išskirtos perspektyvios ir tobulintinos sritys. Lietuvos darbo biržos parengta ataskaita pristatyta Europos Komisijos išorinio vertinimo ekspertams.

Lietuvos darbo biržoje ir Kauno teritorinės darbo biržos Kaišiadorių skyriuje rudenį lankėsi Europos Komisijos sudaryta lyginamosios analizės ir mokymo išorės ekspertų grupė, kuri įvertino darbo biržos veiklą pagal septynias kokybinės veiklos sritis: strateginį veiklos valdymą, veiklos procesų kūrimą, tvarų aktyvinimą ir pereinamųjų procesų valdymą, santykius su darbdaviais, įrodymais pagrįstą paslaugų kūrimą ir įgyvendinimą, partnerysčių valdymą ir išteklių paskirstymą.

Oficialioje ekspertų ataskaitoje pateiktos rekomendacijos, kaip organizacijai tobulinti veiklą. Konstatuota, kad sukurta efektyvi ir pažangi sistema su turimais ribotais ištekliais, kūrybiškai naudojamos IT technologijos, kurios pripažintos vienomis pažangiausių Valstybinių užimtumo tarnybų tinkle, įžvelgta nemažai gerosios praktikos pavyzdžių. Tobulinta sritis – kokybės vadybos sistema.

Veiklos modernizavimas ir indėlis į strategijos „Europa 2020“ įgyvendinimą

Darbas su darbdaviais aprūpinant juos kvalifikuotais darbuotojais ir įgyvendinant aktyvios darbo rinkos politikos priemones

Plėtotas darbas su darbdaviais – bendradarbiauta su 76 proc. šalyje realiai veikiančių įmonių (75 tūkst. darbdavių), užmegzti ryšiai su 5 tūkst. naujų arba nesinaudojusių darbo biržos paslaugomis darbdavių. Bendradarbiauta su 1 tūkst. strateginių darbdavių, su kuriais pasirašytos tikslinės programos aprūpinti juos kvalifikuotais darbuotojais. Įregistruota 235,5 tūkst. laisvų darbo vietų, iš jų 46 proc. – naudojant e. paslaugas. Kartu su 13,7 tūkst. darbdavių organizuotas profesinis mokymas, įdarbinimas subsidijuojant, darbo įgūdžių įgijimo rėmimas, darbo rotacija, vietinių užimtumo iniciatyvų įgyvendinimas, darbo vietų steigimo subsidijavimas.

Septintą kartą organizuotas viešos padėkos – nominacijų įteikimo darbdaviams, labiausiai prisidėjusiems prie nedarbo mažinimo šalyje, renginys. Organizuoti apskrito stalo susitikimai – diskusijos su Lietuvos aprangos ir tekstilės įmonių asociacija, Lietuvos nacionaline vežėjų automobiliais asociacija „Linava“, Lietuvos statybininkų asociacija, Lietuvos inžinerinės pramonės asociacija dėl aprūpinimo reikiamos kvalifikacijos darbuotojais.

Kvalifikuotos darbo jėgos poreikiui atskiruose ekonominiuose sektoriuose patenkinti, išduoti 6,9 tūkst. leidimai dirbti užsieniečiams ir priimta 1,9 tūkst. sprendimų dėl užsieniečio darbo atitikties bei 84 sprendimai dėl užsieniečio aukštos profesinės kvalifikacijos reikalaujančio darbo atitikties Lietuvos Respublikos darbo rinkos poreikiams.

Gauti 44 pranešimai iš įmonių apie numatomą 2,3 tūkst. darbuotojų atleidimą, jiems sugrąžinti į darbo rinką parengtos 27 tikslinės prevencinių veiksmų programos.

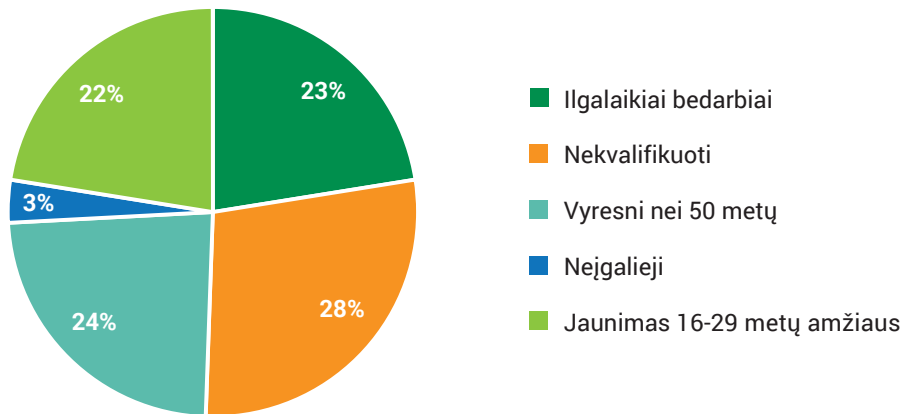
46 proc. laisvų darbo vietų darbdaviai įregistravo naudodamiesi e. paslaugomis.

Tvarus aktyvinimas, nedarbo (ypač struktūrinio) mažinimas ir socialinės įtraukties didinimas

Nedarbui mažinti ir socialinei įtraukčiai didinti sudarytos galimybės jauniems bedarbiams praktinius įgūdžius įgyti realioje darbo vietoje, taip pat organizuotas kitų sunkumų darbo rinkoje turinčių grupių – ilgalaikių ir žemos kvalifikacijos bedarbių kvalifikacijos įgijimas ar perkvalifikavimas.

Nedarbo mažėjimui turėjo poveikį aktyvios darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimas. Jose dalyvavo 67,2 tūkst. bedarbių. Šios priemonės padėjo integruoti į darbo rinką ilgą laiką nedirbusius, neturinčius kvalifikacijos, vyresnius kaip 50 metų bedarbius, neįgaliuosius ir jaunimą.

Aktyvios darbo rinkos
politikos priemonių dalyvių struktūra

Parama bedarbiams sugrįžti į darbo rinką

Profesinio mokymo priemonėje dalyvavo 21,3 tūkst. bedarbių ir įspėtų apie atleidimą iš darbo darbuotojų, kurie įgijo darbo rinkai reikalingų kvalifikacijų ir kompetencijų. Tai viena efektyviausių priemonių – 92 proc. įgijusių profesiją bedarbių įsidarbino.

Naujų kvalifikacijų ir kompetencijų daugiausia įgijo jaunimas iki 29 metų ir neturintis profesijos bedarbiai. Darbo rinkai parengta paklausių profesijų darbuotojų: daugiausiai – vairuotojų (2,6 tūkst.), suvirintojų, manikiūrininkų, virėjų, slaugytojo padėjėjų, apskaitininkų, siuvėjų ir kt. Tarptautinio krovininių vežimo transporto priemonių vairuotojų poreikis vis dar išlieka aukštas.

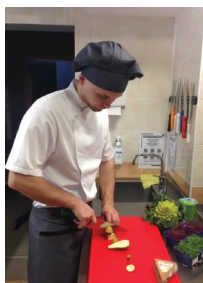
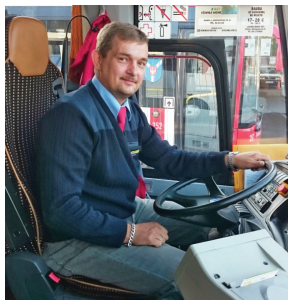
Darbo įgūdžių įgijimo rėmimas padėjo 4,7 tūkst. bedarbių įgyti trūkstamų darbo įgūdžių įmonėse ir sėkmingai įsidarbinti. Naujų įgūdžių įgijo ir darbo rinkoje įsitvirtino įvairių sričių vairuotojai, suvirintojai, virėjai, vadybininkai, siuvėjai, apdailininkai, apskaitininkai, pardavėjai, administratoriai, buhalteriai, teisininkai, konditeriai, pastatų apšiltintojai ir kt. Ši priemonė palengvino 74 proc. jaunuolių iki 29 metų, pirmą kartą pradedančių darbo veiklą pagal įgytą kvalifikaciją, kelią į darbo rinką.

Įdarbinimas subsidijuojant padėjo sugrįžti į darbo rinką beveik 22 tūkst. bedarbių, iš kurių 68,7 proc. turėjo profesiją ir 29 proc. buvo aukštos kvalifikacijos. Integruotis į darbo rinką jiems padėjo per 8 tūkst. darbdavių. Dauguma priemonės dalyvių – jaunimas iki 29 metų, ilgalaikiai bedarbiai ir vyresni kaip 50 metų bedarbiai.

Darbo rotacija suteikė galimybę 0,6 tūkst. bedarbių laikinai įsidarbinti, pakeičiant darbuotojus jų tikslinių atostogų metu. Daugiausia buvo paklausių profesijų atstovų – pardavėjų, siuvėjų, virėjų, valytojų, administratorių, pardavėjų – kasininkų, padavėjų ir socialinių darbuotojų. Ypač sėkmingai įsidarbino jaunimas iki 29 metų didmeninės ir mažmeninės prekybos, variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto, apdirbamosios gamybos, apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų įmonėse.

Viešuosius darbus pagal savivaldybių patvirtintas programas dirbo beveik 22 tūkst. žemos kvalifikacijos darbo ieškančių žmonių. Juos organizavo beveik 1,3 tūkst. šalies darbdavių. Ši laikino užimtumo forma ypač padėjo išgyventi kaimo gyventojams, ilgai negalintiems įsidarbinti ir vyresnio amžiaus bedarbiams. Atlikti darbai padėjo gražinti miestų ir gyvenviečių aplinką, įrengti rekreacinius želdynus, tvarkyti viešąsias erdves ir poilsio zonas.

Darbo įgūdžių įgijimo sutartys padėjo jaunimui įgyti darbo patirties tiesiogiai darbo vietoje, o darbdaviams – susirasti tinkamų darbuotojų. Sudaryta puspenkto šimto tokių sutarčių, o jaunuoliai, įgiję svarbios jų darbo karjerai patirties, pradėjo individualią veiklą arba įsidarbino pagal darbo sutartis.

Darbo vietų steigimo (pritaikymo) subsidijavimas padėjo į darbo rinką grįžti 148 neįgaliesiems, sukūrus naujas ir pritaikius esamas darbo vietas pagal jų poreikius.

Savarankiško užimtumo rėmimas beveik 5,5 tūkst. žmonių paskatino imtis smulkaus verslo ar plėtoti turimą. Parama individualiai veiklai pagal verslo liudijimą suteikta pirmą kartą ją pradėjusiems 5,3 tūkst. bedarbių, mikroįmonėse savo darbo vietas įsisteigė 160 asmenų, dauguma – jaunimas iki 29 metų. Buvę bedarbiai taip pat plėtė turimą verslą – įsisteigė naujas darbo vietas ir įdarbino kitus bedarbius.

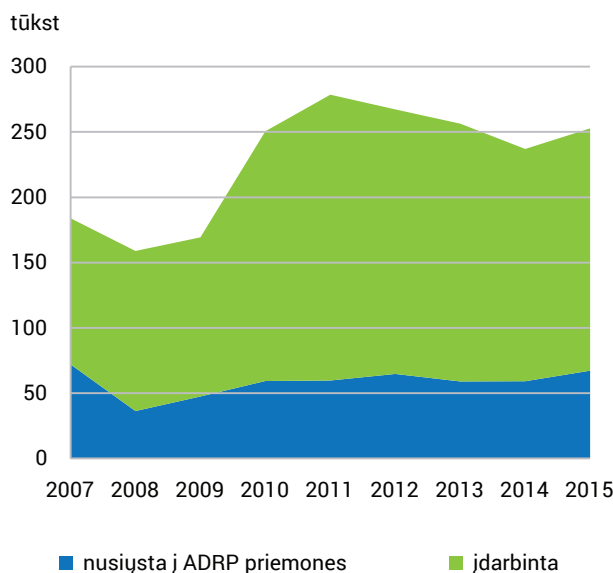
Bedarbių teritorinio judumo rėmimas sudomino per 400 žmonių, kurių dauguma – darbo rinkoje papildomai remiami asmenys, o pačios priemonės populiarumas, palyginti su pernai, beveik nepasikeitė. Valstybė buvusiems bedarbiams, įsidarbinusiems nuo gyvenamosios vietos nutolusiose darbo vietose, kompensavo dalį kelionės išlaidų. Ši priemonė padėjo žmonėms rasti lūkesčius atitinkantį darbą ir sėkmingai integruotis į darbo rinką.

Įgyvendinti 96 **Vietinių užimtumo iniciatyvų (VUI) projektai** padėjo įsteigti 390 naujų darbo vietų šalyje. Didžioji jų dalis pasiskirstė tose teritorijose, kur nedarbas 1,3 karto didesnis nei šalies vidurkis. VUI projektai padėjo įsidarbinėti kaimo vietovių gyventojams, taip pat per 50 naujų darbo vietų įsteigta tautinių mažumų gausiai gyvenamuose regionuose – Vilniaus r., Visagino m., Šalčininkų r. ir Švenčionių r. Daugiausia į įsteigtas naujas darbo vietas įdarbinta jaunimo iki 29 metų – 40 proc. ir vyresnių kaip 50 metų bedarbių – 30 proc.

Profesinės rehabilitacijos programa padėjo atkurti neįgalųjų darbingumą. Norinčių joje dalyvauti skaičius kasmet auga – 2014 metų programoje dalyvavo 626 neįgalieji, o 2015 metais – 711. Profesinės rehabilitacijos programas teikė 12 profesinės rehabilitacijos centrų. Iš daugiau nei šimto siūlomų mokymo programų populiariausios buvo apskaitininko, kompiuterio pagrindų vartotojo, floristo–gėlių pardavėjo, dekupažo, prekybinės salės darbuotojo, smulkaus verslo administratoriaus, įmonės darbo organizatoriaus, staliaus, meninių odos dirbinių gamintojo, verslo organizatoriaus ir kt.

Administruotos 148 **socialinės įmonės**, iš jų – 66 turėjo neįgalųjų socialinės įmonės statusą. Šiose įmonėse dirbo 6 tūkst. tikslinėms grupėms priklausančių darbuotojų. Joms buvo teikiama valstybės pagalba esamoms darbo vietoms išlaikyti ir naujoms steigti.

**Įdarbinimas ir nusiuntimas
į ADRP priemones**

Nauja užimtumo rėmimo priemonė – **savatoriška praktika** sudarė galimybę 200 darbo patirties neturinčių jaunuolių iki 29 metų dirbti neatlygintinai ir, įgijus reikiamą darbo įgūdžių, įsitvirtinti darbo rinkoje.

Europos Sąjungos finansuojamų projektų įtaka užimtumui

Lietuvos darbo birža įgyvendino 11 Europos Sąjungos socialinio fondo (ESF) lėšomis finansuojamų projektų. Jų veiklose dalyvavo 38,1 tūkst. žmonių, kuriems be valstybės pagalbos sunkiau konkuruoti darbo rinkoje – neįgalieji, ilgalaikiai bedarbiai ir nedirbę 2 ir daugiau metų, neturintys kvalifikacijos, vyresnio amžiaus asmenys, jaunuoliai iki 29 metų ir kt. Didžioji dalis – 15,7 tūkst. bedarbių įgijo paklausias darbo rinkoje profesijas ar kompetencijas, remiamojo įdarbinimo priemonėse dalyvavo 13,1 tūkst. bedarbių, 6,5 tūkst. neįgaliųjų, dirbančių socialinėse įmonėse, išsaugojo darbo vietas. Daugiau kaip 2 tūkst. 16-25 metų jaunuolių sustiprino socialines kompetencijas ir pasirengė užimtumui darbo rinkoje. Profesinės reabilitacijos programoje dalyvavo 0,5 tūkst. neįgaliųjų, 0,3 tūkst. bedarbių padėta įsitvirtinti darbo vietose, nutolusiose daugiau kaip 30 km nuo jų gyvenamosios vietos.

ESF finansuojamų projektų veikloms įgyvendinti panaudota daugiau nei 58,9 mln. Eur, daugiausia lėšų skirta kvalifikacijai įgyti ar jai tobulinti – 23,4 mln. Eur ir remiamajam įdarbinimui – 21,9 mln. Eur.

Parengti du nauji jaunimui skirti ESF projektai. Jungtinis projektas „Atrask save“ su Jaunimo reikalų departamentu prie SADM skirtas sumažinti nedirbančio, nesimokančio ir mokymuose nedalyvaujančio 15-29 metų jaunimo skaičių, įgyvendinant ankstyvos intervencijos ir aktyvumo skatinimo priemones. Projektas „Naujas startas“ skirtas registruotiems teritorinėse darbo biržose 16-29 metų nedirbantiems, nesimokantiems ir mokymuose nedalyvaujantiems jaunuoliams, kurie dalyvavo Jaunimo garantijų iniciatyvos pirminės intervencijos projekte „Atrask save“.

Užimtumo rėmimo priemonių finansavimas

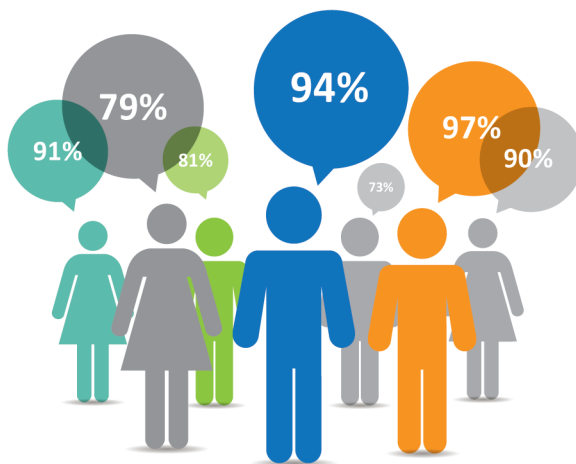
Lietuvos darbo birža šalies gyventojų užimtumui didinti panaudojo 91,33 mln. Eur, iš jų Užimtumo fondo lėšų – 28,45 mln. Eur, valstybės biudžeto lėšų – 7,13 mln. Eur, Europos socialinio fondo – 55,75 mln. Eur. Aktyvioms darbo rinkos politikos priemonėms įgyvendinti panaudota apie 71,3 mln. Eur, tai sudaro 0,193 proc. 2015 metų bendrojo vidaus produkto (BVP). Užimtumą skatinančioms priemonėms panaudota 20,03 mln. Eur ir tai sudaro 0,054 proc. nuo BVP.

Lietuvos darbo biržos veikla, įtraukiant bedarbius į darbo rinką, 2015 metais į bendrą valstybės biudžetą sugrąžino apie **52,52 mln. Eur** mokesčių.

Klientų poreikių vertinimas ir administracinės naštos mažinimas

Klientų apklausų organizavimas

Atlikta bedarbių apklausa paslaugų kokybei įvertinti, kurioje dalyvavo 5,1 tūkst. respondentų. Apklausos rezultatai parodė, kad dauguma – 91 proc. apklausos dalyvių paslaugų kokybę patenkinti. Žemesnio vertinimo sulaukė gautų darbo pasiūlymų atitikimas lūkesčiams (79 proc. buvo patenkinti), konsultacijų grupėms metu aptariamų informacijos aktualumas poreikiams (81 proc. buvo patenkinti). Geriausiai vertinami darbo biržos darbuotojų mandagumas ir kompetencija (94 proc. liko patenkinti). Darbdavių apklausoje dalyvavo 4,6 tūkst. įmonių atstovų. Teikiamų paslaugų kokybę buvo patenkinti 95 proc. apklaustų darbdavių. Geriausiai vertinamas darbo biržos darbuotojų mandagumas ir kompetencija (97 proc.). Aktyvios darbo rinkos politikos priemonių kokybę patenkinti 90 proc. jomis pasinaudojusių darbdavių. Atsakiusių, jog darbo birža pasiūlė įdarbinti tinkamą kandidatą, buvo 73 proc.

Teisės aktų tobulinimas ir administracinės naštos mažinimas

Tikslinių teritorijų bedarbių užimtumui didinti ir socialinėms problemoms spręsti, atlikti teisės aktų, reglamentuojančių Vietinių užimtumo iniciatyvų (VUI) projektų įgyvendinimą, pakeitimai: nustatyti reikalavimai steigiamoms darbo vietoms, numatyta kompleksinio priemonių taikymo galimybė. Projekto teikėjams sumažinta administracinė našta – atsisakyta duomenų, kurie yra valstybiniuose registruose, teikimo raštu. Padidinta subsidijų gavėjų atsakomybė įgyvendinant VUI projektus, patikslinta paraiškų vertinimo procedūra, o atsisakius VUI projektų priežiūros komiteto, veikusio Lietuvos darbo biržoje, vertinimas vyksta tik tikslinėse teritorijose.

Atsižvelgus į profesinio mokymo paslaugų teikėjų pageidavimus ir siekiant jiems mažinti administracinę naštą, sudaryta galimybė mokėjimo dokumentus teikti teritorinei darbo biržai pasirinktinai kiekvieną mėnesį už praėjusį mėnesį arba pasibaigus profesiniam mokymui. Siekiant geriau parengti kvalifikuotus specialistus darbo rinkai buvo nustatyti reikalavimai neformaliojo profesinio mokymo programoms. Tai turėtų pagerinti profesinio mokymo kokybę ir paskatinti neformaliojo profesinio mokymo paslaugų teikėjus tobulinti mokymą.

Patobulintas registravimosi naudojantis e. paslaugomis reglamentavimas, numatant, kad į teritorinę darbo biržą atvykstama ne registracijos faktui patvirtinti, o gauti darbo rinkos paslaugas pagal darbo ieškanto asmens poreikius.

Mažinant administracinę naštą darbo ieškantiems žmonėms, sutrumpintas registracijai teritorinėje darbo biržoje būtinų pateikti dokumentų sąrašas: registracijos metu reikia pateikti tik asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą arba kitą galiojantį dokumentą, pagal kurį galima nustatyti asmens tapatybę, o kitus reikiamus dokumentus galima pristatyti per kitą apsilankymą. Siekdama mažinti pateikiamų popierinių dokumentų skaičių, Lietuvos darbo birža nuolat su kompetentingomis įstaigomis derina ir sudaro naujas sutartis dėl duomenų teikimo.

Elektroninės paslaugos

E. paslaugų naudojimo pokyčiai

2015 metais registravosi per 80 tūkst. naujų e.paslaugų vartotojų, iš jų 5 tūkst. darbdavių. Darbo ieškančių asmenų registravosi 1,5 karto daugiau nei prieš metus – iš viso 75 tūkst.

Prisijungę vartotojai aktyviausiai naudojami šiomis darbo biržos elektroninėmis paslaugomis:

- » paskelbė CV internete (74 proc.),
- » registravosi teritorinėje darbo biržoje (12 proc.),
- » siuntė savo CV darbdaviui (8 proc.).

Bedarbių, kurie naudojami darbo biržos e.paslaugomis, dalis šalyje sudarė vidutiniškai 31 proc., o darbdavių – 41 proc. visų darbo biržos klientų skaičiaus.

Daugiau darbdavių skelbė laisvas darbo vietas

Darbo vietas savarankiškai skelbė beveik 7,5 tūkst. darbdavių – 25 proc. daugiau nei praėjusiais metais.

Vidutiniškai vienas darbdavys internetu 2015 metais įregistravo per 10 darbo skelbimų. Nuo rugpjūčio mėnesio darbdaviai internetu pradėjo registruoti daugiau darbo skelbimų, nei kreipdamiesi tiesiogiai į darbo biržą.

Padaugėjo darbo ieškančių žmonių gyvenimo aprašymų internete

Darbo ieškantys žmonės internete paskelbė 60 tūkst. gyvenimo aprašymų (CV). Išaugo savarankiškai CV skelbusių asmenų skaičius – nuo 20 iki 27 proc.

Interneto svetainė jaunimui www.ldb.lt/jaunimui

Atnaujintas darbo biržos svetainės jaunimui dizainas, patogiau išdėstyta aktuali informacija. Pertvarkyti artimiausių renginių Jaunimo darbo centruose skelbimai – dabar juos galima pasirinkti tiesiogiai iš pradinio puslapio.

Jaunimo garantijų iniciatyvos priemonėms stebėti – kompiuterizuota sistema

Spalį pradėtas įgyvendinti Europos Sąjungos fondų lėšomis finansuojamas projektas „Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo stebėsenos modulio sukūrimas“, kurio metu numatoma sukurti kompiuterizuotą sistemą, leisiančią vykdyti nuolatinę Jaunimo garantijų iniciatyvos priemonių stebėseną, gauti patikimus duomenis iš įgyvendinamų projektų ir juos naudoti tobulinant jaunimo aktyvinimo ir užimtumo didinimo priemones.

Tarptautinis bendradarbiavimas

Lietuvos darbo birža dalyvavo Europos Sąjungos valstybinių užimtumo tarnybų tinklo (VUT) veikloje: valdybos posėdžiuose, seminaruose ir konferencijose.

Europos Sąjungos Tarybai pirmininkavusioje Latvijoje ir Liuksemburge vyko du valdybos posėdžiai, kuriame VUT vadovai diskutavo ir pasikeitė gerosios praktikos pavyzdžiais, kaip integruoti į darbo rinką pabėgėlius ir mažinti ilgalaikį nedarbą bei geriau padėti ilgalaikiams bedarbiams sugrįžti į darbo rinką, geriau derinti darbo jėgos paklausą ir pasiūlą, plėsti elektroninių paslaugų prieinamumą, gerinti valstybinių užimtumo tarnybų našumą per lyginamosios analizės procesą.

Rudenį Vilniuje inicijuotas pirmasis trijų Baltijos šalių valstybinių užimtumo tarnybų vadovų susitikimas. Partnerystei tarp Baltijos šalių valstybinių užimtumo tarnybų nacionaliniu ir teritoriniu lygiu sukurti, pasirašytas bendradarbiavimo susitarimas.

Dalyvauta ir skaityti pranešimai Pasaulinės valstybinių užimtumo tarnybų asociacijos (WAPES) kongrese (Stambulas, Turkija) ir kituose tarptautiniuose renginiuose.

EURES – asmenų judėjimo laisvė Europoje

EURES – valstybinių užimtumo tarnybų tinklas, veikiantis 28 Europos Sąjungos valstybėse narėse bei Norvegijoje, Šveicarijoje, Islandijoje ir Lichtenšteine.

Šio tinklo paskirtis yra teikti informaciją, konsultacijas ir įdarbinimo (darbo pasirinkimo) paslaugas darbuotojams ir darbdaviams bei visiems piliečiams, norintiems pasinaudoti laisvo asmenų judėjimo teikiamais privalumais. Europos Sąjungos laisvo darbuotojų judėjimo principas – tai viena svarbiausių ES piliečių teisių.

Įgyvendinant EURES tinklo darbuotojams keliamus tikslus ir užtikrinant visapusišką visuomenės informavimą laisvo asmenų judėjimo klausimais 2015 metais teritorinių darbo biržų EURES konsultantai suteikė konsultacijų ir informacijos apie laisvą asmenų judėjimą daugiau nei 21 tūkst. asmenų bei organizavo 175 informacinius renginius.

Personalo kompetencijų profilis ir kvalifikacijos kėlimas

Lietuvos darbo birža parengė teritorinių darbo biržos specialistų, teikiančių darbo rinkos paslaugas, kompetencijų profilį. Tai pirmasis bandymas sudaryti specialistų bendrųjų bei profesinės veiklos kompetencijų sąrašą.

Konsultavimo kokybei gerinti buvo padidintas konsultavimo funkcijas vykdančių specialistų skaičius arba persikirstyti klientų srautai. Pasiiekta, kad tarpininkavimo funkcijas vykdančių specialistų aptarnaujamų klientų skaičius būtų 1,38 karto didesnis nei konsultavimo funkcijas vykdančių specialistų.

Pagal personalo kvalifikacijos tobulinimo programą 951 darbuotojas kėlė kvalifikaciją. Daugiausia – vyriausieji specialistai, vyresnieji specialistai, skyrių vedėjai.

Kinta mokymų tematika – specialiųjų gebėjimų tobulinimas pamažu netenka populiarumo, vis daugiau dėmesio skiriama specialistų, teikiančių paslaugas gyventojams, gebėjimams tobulinti, komunikacijos įgūdžiams lavinti. Organizuoti lyginamosios analizės ir lyginamojo mokymosi, nukentėjusiųjų nuo prekybos žmonėmis grąžinimo į darbo rinką, tarpkultūrinės kompetencijos, migracijos sampratos, darbo su pabėgėliais ir kt. mokymai. Teritorinėse darbo biržose įvyko 1655 profesinės saviugdos užsiėmimai.

Taip pat buvo organizuoti konsultavimo ir tarpininkavimo įdarbinant funkcijas vykdančių specialistų teisinių žinių atnaujinimo mokymai, kuriuose dalyvavo 665 teritorinių darbo biržų darbuotojai.

Svarbiausi 2015 metų įvykiai

Sausis

- Prasadėjo antrieji Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo metai.
- Pradėtas įgyvendinti Europos socialinio fondo lėšomis finansuojamas projektas „Vyresnio amžiaus bedarbių rėmimas“.
- Įsigaliojo naujos savanoriškos praktikos formos jaunimui.

Vasaris

- Septintą kartą viešai padėkota šalies darbdaviams, sukūrusiems daugiausiai naujų tikslinių darbo vietų.
- Pirmą kartą Jaunimo darbo centrų (JDC) paslaugos pristatytos 13-oje tarptautinėje mokymosi, studijų ir karjeros planavimo parodoje „Studijos 2015“.

Kovas

- Pradėtas įgyvendinti Europos socialinio fondo lėšomis finansuojamas projektas „Pagalba neįgaliesiems“.
- Organizuotas renginių ciklas – akcija „Planuok karjerą atsakingai“ šalies Jaunimo darbo centruose.
- Dalyvauta valstybinių užimtumo tarnybų tinklo seminare „Klientų profiliavimas, įvertinant ilgalaikio nedarbo riziką“ (Bruselis, Belgija).

Balandis

- Pradėta diegti lyginamosios analizės ir lyginamojo mokymosi sistema Lietuvos darbo biržoje ir teritorinėse darbo biržose.
- Pristatyta Lietuvos darbo biržos veiklos ataskaita ir 2015 m. veiklos programa Trišalės komisijos posėdyje.
- Organizuota konferencija „Socialinės įmonės Lietuvoje 2005-2015“.
- Dalyvauta lyginamosios analizės ir lyginamojo mokymosi vertintojų mokymuose (Bruselis, Belgija).

Gegužė

- Lietuvos darbo biržos veikla pristatyta Pasaulinės valstybinių užimtumo tarnybų asociacijos (WAPES) kongrese (Stambulas, Turkija).
- Dalyvauta aukšto lygio valstybinių užimtumo tarnybų tinklo konferencijoje „Bendras darbas – stipresnei Europos darbo rinkai“ (Bruselis, Belgija).

Birželis

- Dalyvauta 3-ajame valstybinių užimtumo tarnybų tinklo valdybos posėdyje (Ryga, Latvija).
- Organizuota akcija „Atvirų durų dienos mokiniams“ šalies Jaunimo darbo centruose.

Liepa

- Organizuoti mokymai Lietuvos darbo biržos ir teritorinių darbo biržų darbuotojams „Lyginamosios analizės ir lyginamojo mokymosi sistema – bendrojo vertinimo modelis“.
- Pasirašyti bendradarbiavimo susitarimai su Lietuvos vežėjų asociacija „Linava“ ir Valstybine mokesčių inspekcija.

Rugpjūtis

- Organizuota akcija „Nuo diplomo iki darbo sutarties“ šalies JDC.
- Atliktas Lietuvos darbo biržos veiklos kokybės vidinis įsivertinimas ir parengta ataskaita.

Rugsėjis

- Organizuota akcija – renginių ciklas „Mokykis ir konkuruok“ šalies JDC.
- Atidaryti JDC Kupiškyje ir Pasvalyje (Panevėžio TDB).
- Dalyvauta lyginamosios analizės ir mokymosi ekspertiniame vertinime Bulgarijos užimtumo tarnyboje (Sofija, Bulgarija).
- Dalyvauta Pasaulinės valstybinių užimtumo tarnybų asociacijos (WAPES) konferencijoje „Naujienos iš Europos Valstybinių užimtumo tarnybų – iššūkiai 2015 metais“, kurios metu Europos šalių valstybinės užimtumo tarnybos dalinosi patirtimis diegiant inovacijas ir tobulinant paslaugas klientams.

Spalis

- Europos Komisijos ekspertų grupė atliko Lietuvos darbo biržos veiklos kokybės išorinį vertinimą.
- Pasirašytas bendradarbiavimo susitarimas su Latvijos ir Estijos valstybinėmis užimtumo tarnybomis.
- Dalyvauta valstybinių užimtumo tarnybų tinklo tarpusavio mokymosi seminare „Veiklos valdymas valstybinėse užimtumo tarnybose“ (Talinas, Estija).
- Paslaugos darbdaviams teiktos 24-ojoje tarptautinėje aprangos, tekstilės ir inovacijų parodoje „Baltic Fashion & Textile Vilnius“.
- Organizuota įgyvendinto ESF finansuojamo projekto „Išlik darbo rinkoje“ baigiamoji konferencija.
- Atidaryti JDC Švenčionyse ir Ukmergėje (Vilniaus TDB).
- Prasidėjo naujas Europos socialinio fondo finansuojamas projektas „Parama socialinėms įmonėms 2015-2016 m.“.

Lapkritis

- Pradėtas įgyvendinti pirmasis jungtinis jaunimui skirtas projektas „Atrask save“.
- Pradėtas įgyvendinti ES struktūrinių fondų lėšomis finansuojamas projektas „Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo stebėsenos modulio sukūrimas“.
- Socialinių įmonių veiklos priežiūros funkcija perduota Valstybinei darbo inspekcijai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.
- Organizuotas seminaras JDC darbuotojams ir teritorinių darbo biržų konsultantams „Karjeros kompetencijų ugdymas, taikant Euroguidance ir Europass projektų parengtas metodines priemones“, bendradarbiaujant su Švietimo mainų paramos fondu.
- Atidaryti JDC Kėdainiuose (Kauno TDB) ir Kelmėje (Šiaulių TDB).

Gruodis

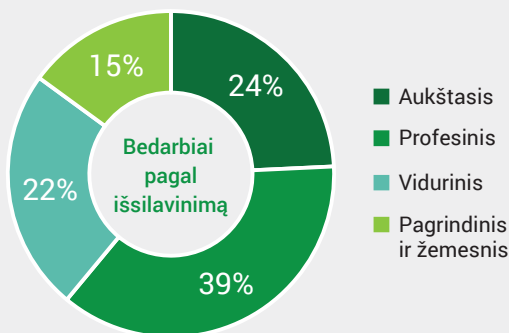
- Europos Komisija parengė Lietuvos darbo biržos veiklos ekspertinio vertinimo ataskaitą ir pateikė rekomendacijas veiklai tobulinti.
- Dalyvauta 4-ajame valstybinių užimtumo tarnybų tinklo valdybos posėdyje (Liuksemburgas).
- Jaunimo darbuotojų sertifikavimo sistema pristatyta valstybinių užimtumo tarnybų tinklo konferencijoje „Jaunimo garantijų įgyvendinimas – iššūkiai ir sėkmės faktoriai“ (Bruselis, Belgija).
- Dalyvauta valstybinių užimtumo tarnybų tinklo seminare veiklos valdymo ir kokybės klausimais (Niunbergas, Vokietija).
- Organizuoti mokymai šalies teritorinių darbo biržų darbuotojams „Tarpkultūrinė kompetencija, migracijos samprata ir darbas su pabėgėliais: sociologinis, politologinis, teisinis ir kultūrinis požiūriai“.
- Atidaryti JDC Klaipėdoje (Klaipėdos TDB) ir Anykščiuose (Utenos TDB).

2015 metų darbo rinkos tendencijos

BEDARBIAI

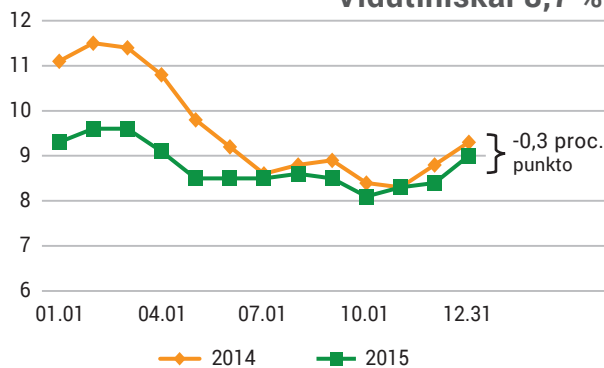
Lietuvos darbo biržoje užsiregistravo **266 tūkst. bedarbių**

Tai yra **1 % daugiau** nei 2014 m.

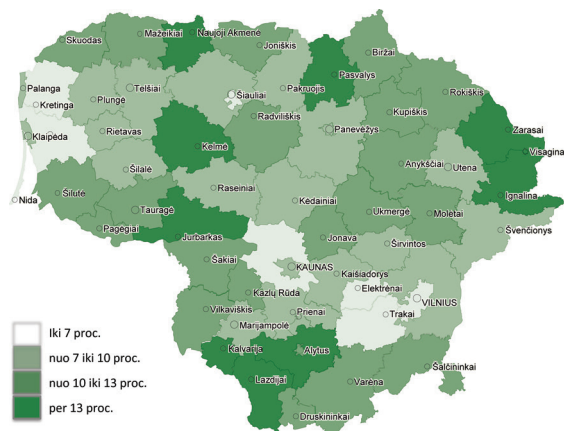

REGISTRUOTAS NEDARBAS

Vidutiniškai 8,7 %

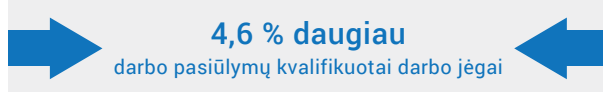
Registruotas nedarbas mažėjo visose šalies savivaldybėse

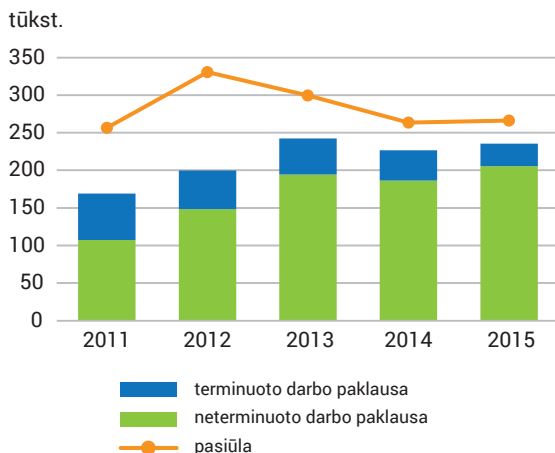
LAISVOS DARBO VIETOS

Darbdaviai užregistravo **236 tūkst. laisvų darbo vietų**

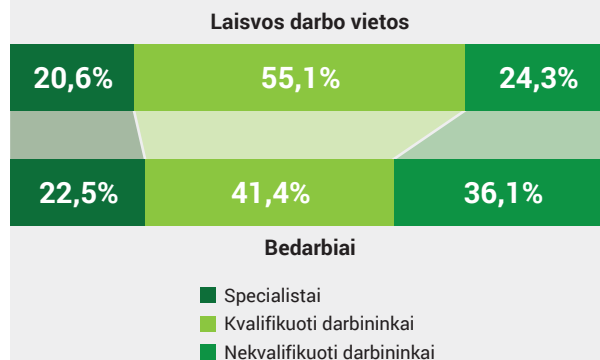
87,3 % jų neterminuotam darbui
Tai didžiausia reikšmė nuo 2009 m.

Sumažėjo skirtumas tarp bedarbių ir laisvų darbo vietų skaičiaus

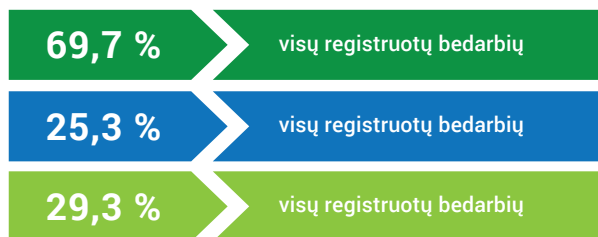

Daugiausiai laisvų darbo vietų – kvalifikuotiems darbininkams

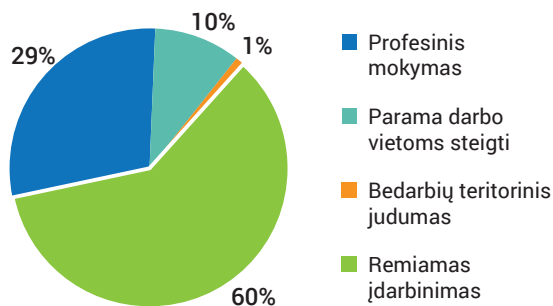
Vis dar jaučiamas kvalifikuotos darbo jėgos trūkumas.

PADEDANT LIETUVOS DARBO BIRŽAI:

Suteikta **1,2 mln.** individualių konsultacijų, tai yra apie 4,8 tūkst. kiekvieną dieną

Dalyvavimas aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse

49 % konsultacijų grupėms dalyvių įsidarbino, dalyvavo aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse ar pradėjo savarankišką veiklą

Išduota **6,9 tūkst. leidimų** dirbti trečiųjų šalių piliečiams Lietuvoje ir priimta **2 tūkst. sprendimų** dėl užsieniečio darbo atitikties šalies darbo rinkos poreikiams, tai sudarė **4,6 %** visų įdarbintų asmenų

Lietuvos darbo birža
Geležinio Vilko g. 3A, LT-03131, Vilnius
Tel. +370 5 236 0770, faksas: +370 5 236 0788
el.p.: info@ldb.lt
www.ldb.lt